

Willem Veldhuizen

Bomenverplanter van het eerste uur

TEKST: SIMEN BRUNIA | FOTO'S: SIMEN BRUNIA EN WILLEM VELDHIJZEN

Met bijna 45 jaar verplantervaring voor dezelfde werkgever, mag Willem Veldhuizen met recht een man met verplantervaring genoemd worden. 20 juli jongstleden spreken we elkaar weer voor het eerst in jaren, op een van de weinige tropische dagen die deze zomer heeft gekend. We zitten bij Willem en Nel in de tuin van hun huis, dat handig genoeg gevestigd is op hetzelfde terrein als Copijn Boomspecialisten aan de Gageldijk in Utrecht. Maar dit is niet de plek waar het allemaal begon, want dat was achter de woning van de toen nog zogeheten boomchirurg J'ørn Copijn. J'ørn was in 1966 een bedrijf in de bomenbranche gestart en begon behoorlijk aan de weg te timmeren.

< Willem Veldhuizen en 'zijn' verplantmachine.

Toen J'ørn en Willem elkaar leerden kennen in 1973 was Willem nog autoplaatwerker. En het bedrijf had iemand nodig die de schades kon repareren van het wagenpark, want dat was in die pionierstijd nog weleens nodig. In die periode was het idee beginnen te borrelen om een verplantmachine te gaan bouwen. Er werden al grote draadkraanverplantingen gedaan (bijvoorbeeld de grote platanen voor het station van Gouda, met een 140 tons kraan), maar daar was je niet erg mobiel mee en het idee was dat er voor de kleinere bomen (maat 20-30) een snellere en meer mobiele manier mogelijk moest zijn om bomen te verplanten. Willem werd in het ontwikkelteam betrokken en zo werd een scraper Caterpillar aangeschaft en omgebouwd tot verplantmachine.

Al doende leert men

Er was nog geen ervaring met deze voor die tijd unieke machine, dus de projecten werden uitgevoerd onder het motto: al doende leert men. Elke klus zorgde voor beter begrip van de (on)mogelijkheden van de machine, en na (of zelfs tijdens) zo'n klus werd de machine steeds verbeterd en aangepast. In 1993 kwam er een compleet nieuwe machine, waar de oude verplantschop op werd gemonteerd; dit alles onder de bezielende leiding van Willem. De verplantschop die nu nog steeds op de machine prijkt is dus inmiddels al 43 jaar oud en is nog elk verplantseizoen volop in bedrijf. De maat van de bomen die verplant konden worden begon zoals gezegd met een diameter van 20 tot 30 cm. Maar soms stonden er in de projecten ook dikkere bomen tussen, en zo schoof de maximale te verplanten boommaat op naar 60-70 cm dikte. De dikste boom die Willem verplant heeft, is een boom van circa 105 cm dik. Dit was een paardenkastanje bij het Universitair Medisch Centrum Utrecht, die daar tot een paar jaar geleden nog fantastisch stond maar helaas door uitbreidingsplannen van het ziekenhuis het veld moest ruimen. Met een breedte van 3,60 meter en een lengte van 12 meter is de verplantmachine niet overal inzetbaar. In gebieden met veel obstakels (lichtmasten, tramleidingen, andere

bomen) kent Willem de beperkingen. Maar op nieuwbouwlocaties en in gebieden die gereconstrueerd worden geldt qua afstand waarover de bomen verplant moeten worden het motto: The sky is the limit. Zo zijn er in het verleden bomen verplant van Nieuwe Pekela naar Oude Pekela over een afstand van circa 7 km.

Op nieuwbouwlocaties is het motto: The sky is the limit

Niet zonder kleerscheuren

Naast honderden verplantingen in Nederland heeft Willem ook veel in België, Luxemburg en vooral Duitsland bomen verplant, soms vele weken achter elkaar. Hij kreeg daar in sommige perioden ook de vrije hand in. Het begon dan met één klus, en soms werden er ter plekke door het uitgebreide netwerk van het bedrijf in Duitsland drie of vier andere verplantklussen achteraan geplakt. Een van de projecten waar Willem nog goede herinneringen aan

heeft overgehouden, is de verplantklus in het Duitse Marl, enkele kilometers ten noordwesten van Recklinghausen. Er werd besloten om alle toegangswegen richting de stad te verbreden, en zodoende kwam er een opdracht om honderden bomen (met name linde) te verplanten.

Verplanting in Marl (Duitsland).

Het mooiste project waar Willem aan

heeft meegewerkt, is er eentje waar hij vorig jaar nog bomen heeft verplant: Park Brederode in Bloemendaal. Een voormalig terrein voor psychiatrische patiënten wordt omgetoverd tot een villawijk en de gemeente Bloemendaal heeft daartoe besloten dat elke boom die verplant kan worden ook verplant moet worden, in plaats van gekapt. Zodoende is Copijn Boomspecialisten al sinds 2008 tot op heden bomen aan het verplanten op het park. Inmiddels zijn er al honderden beuken, platanen, haagbeuken, eiken en lindes, maar ook esdoorns, valse christusdoorn, taxustruiken en bijvoorbeeld een prachtige ijzerhout (*Parrotia persica*) verplant op het terrein.

< Verplanting Park Brederode.

Er kwam een opdracht om honderden bomen te verplanten

Die doorns van de *Gleditsia* weet Willem zich nog goed te herinneren, want doordat de boom schuin gekanteld naar de machinist toe staat op de verplantschop tijdens het rijden, is Willem daar niet zonder kleerscheuren vanaf gekomen.

Rijden over de landingsbaan

Naast bijzondere projecten in Nederland zoals het verplanten van lindebomen van Limburg (Panheel) naar Den Haag, waar de bomen met een dekschuit liggend over het water werden vervoerd en het verplanten van een 70 cm dikke taxus in Twente, komen de wildste verhalen toch uit de buitenlandse klussen. Een tijdens de verplanting spontaan afgebroken es met een ent-onderstamprobleem in Luxemburg-Stad, nachtelijke verplantingen op de Reeperbahn in Hamburg onder politiebegeleiding en verplantingen in Oost-Duitsland achter de toen nog bestaande Muur, met alle bijbehorende controles en verhalen van dien ... Willem heeft veel meegemaakt in zijn carrière, dat mag duidelijk zijn.

Maar de apartste anekdote komt toch uit Luxemburg, waar Willem eens na een verplantklus met vorstkluiten met temperaturen van -26°C op de verplantmachine vanuit de stad in 20 minuten naar het vliegveld reed, omdat hij in Nederland weer snel naar een andere klus geroepen werd. En op datzelfde vliegveld kreeg hij het voor elkaar om – vanwege een obstakel (brug) waar de verplantmachine met boom niet onderdoor kon – een stukje over de start-/landingsbaan te mogen rijden om zo de klus toch te klaren.

Zo met een koud glas water, zittend in de zon in de tuin in Utrecht raken we eigenlijk niet uitgepraat. De verhalen van vroeger stapelen zich op en na verschillende pagina's aantekeningen geven we elkaar de hand en spreken we af om snel weer eens bij te praten. Met recht een verplantingsman van het eerste uur.

'Is snoei altijd noodzakelijk in combinatie met verplanten?'

Deze richtlijn gold vroeger algemeen voor bomen die met 'naakte' wortels werden geplaat.

Direct na het planten zijn er doorgaans te weinig wortels

om voldoende water op te nemen om de verdamping van het uitlopende blad bij te kunnen houden en dan verdroogt de boom. Vermindering van de bladmassa door snoei is dan een 'oplossing'. Sommige adviezen geven aan om al direct na het planten te snoeien. Andere adviezen zeggen om het pas te doen wanneer de boom verwelkingsverschijnselen vertoont. De vraag is uiteraard of je daar dan op tijd bij bent. De reden om terughoudend te zijn met snoeien is dat voor een (her)groei van de wortels er sowieso voldoende blad moet zijn. Zowel voor de levering van 'energie' aan de wortels als voor het herstel van de groeihormoonbalans tussen blad(knoppen) en wortels. Er worden tegenwoordig steeds meer bomen met kluit geplant. De snoei zou zich dan kunnen beperken tot enige 'krooncorrectie'. Maar ook het planten van bomen met kluit betekent nog niet dat alles in orde is. Wanneer de aansluiting met de omringende grond (o.a. door het krimpen van de wortelkluit door uitdroging) te wensen overlaat en het water dat wordt gegeven langs de kluit naar beneden verdwijnt, is snoei soms het enige redmiddel om de boom – voorlopig – te laten overleven.

Boombioloog Jitze Kopinga van Alterra, Wageningen UR, geeft in elk nummer van Bomen antwoord op een boombiologische vraag. Heb je een vraag? Of wil je reageren op het antwoord van Jitze? Mail je vraag of reactie dan aan de redactie: vakblad@kpb-isa.nl